

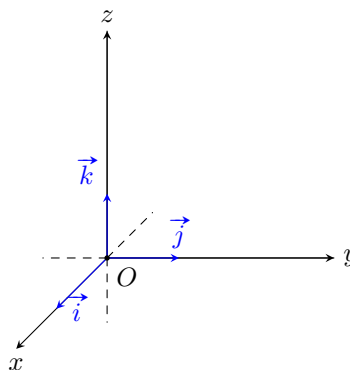
Bài 2. TỌA ĐỘ CỦA VÉC TƠ TRONG KHÔNG GIAN

A. LÝ THUYẾT CẦN NHỚ

1. Hệ tọa độ trong không gian

Trong không gian, ba trục Ox , Oy , Oz đôi một vuông góc với nhau tại gốc O của mỗi trục. Gọi i , $\vec{j}$, $\vec{k}$ lần lượt là các véc-tơ đơn vị trên các trục Ox , Oy , Oz .

- ☑ Hệ ba trục như vậy được gọi là hệ trục tọa độ Descartes vuông góc $Oxyz$, hay đơn giản là hệ tọa độ $Oxyz$. Điểm O được gọi là gốc tọa độ.
- ☑ Các mặt phẳng (Oxy) , (Oyz) , (Ozx) đôi một vuông góc với nhau được gọi là các mặt phẳng tọa độ.
- ☑ $\vec{i}^2 = \vec{j}^2 = \vec{k}^2 = 1$
và $\vec{i} \cdot \vec{j} = \vec{j} \cdot \vec{k} = \vec{k} \cdot \vec{i} = 0$

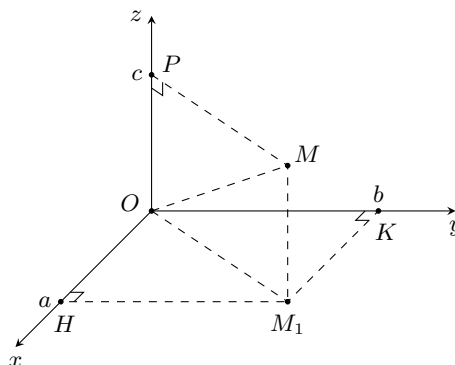

Không gian với hệ tọa độ $Oxyz$ còn được gọi là không gian $Oxyz$.

2. Toa đô của điểm

Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho điểm M . Tọa độ điểm M được xác định như sau:

- ☑ Xác định hình chiếu M_1 của điểm M trên mặt phẳng Oxy . Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , tìm hoành độ a , tung độ b của điểm M_1 .
- ☑ Xác định hình chiếu P của điểm M trên trục cao Oz , điểm P ứng với số c trên trục Oz . Số c là cao độ của điểm M .

Bộ số $(a; b; c)$ là toạ độ của điểm M trong không gian với hệ toạ độ $Oxyz$, kí hiệu là $M(a; b; c)$.

3. Tọa độ của vectơ

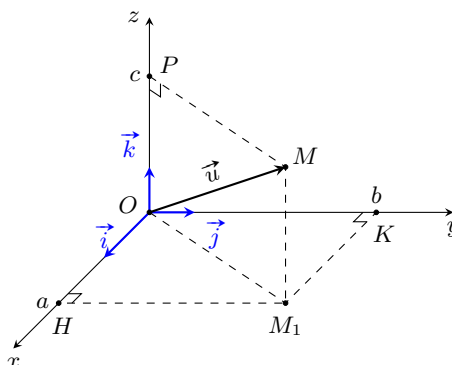
Trong không gian $Oxyz$:

- ☑ Toạ độ của điểm M cũng là toạ độ của vectơ $\overrightarrow{OM}$.
- ☑ Cho $\vec{u}$. Dựng điểm $M(a; b; c)$ thỏa $\overrightarrow{OM} = \vec{u}$ thì toạ độ của điểm M là toạ độ của $\vec{u}$. Theo hình vẽ thì

$$\vec{u} = \overrightarrow{OM} = \overrightarrow{OH} + \overrightarrow{OK} + \overrightarrow{OP} = a\vec{i} + b\vec{j} + c\vec{k}.$$

Suy ra

$$\vec{u} = (a; b; c) \Leftrightarrow \vec{u} = a\vec{i} + b\vec{j} + c\vec{k}.$$

ĐIỂM: _____

“It’s not how much time you have, it’s how you use it.”

QUICK NOTE

QUICK NOTE

B. PHÂN LOẠI VÀ PHƯƠNG PHÁP GIẢI TOÁN

Dạng 1. Tọa độ điểm, tọa độ vec tơ

Khi xác định tọa độ điểm, tọa độ vec tơ ta chú ý các kết quả sau:

a) $\vec{u} = a\vec{i} + b\vec{j} + c\vec{k} \Leftrightarrow \vec{u} = (a; b; c).$

b) $\vec{u}(u_1; u_2; u_3) = \vec{v}(v_1; v_2; v_3) \Leftrightarrow \begin{cases} u_1 = v_1 \\ u_2 = v_2 \\ u_3 = v_3 \end{cases}$

c) $\overrightarrow{OM} = (a; b; c)$ thì $M(a; b; c).$

d) $\overrightarrow{AB} = (x_B - x_A; y_B - y_A; z_B - z_A).$

e) Chiếu điểm $M(a; b; c)$ lên mặt phẳng tọa độ (hoặc trục tọa độ) thì "thành phần bị khuyết" bằng 0. Chẳng hạn: $M(1; 2; 3)$ chiếu lên (Oxy) thì $z = 0$. Suy ra hình chiếu là $M_1(1; 2; 0).$

f) Tứ giác $ABCD$ là hình bình hành khi và chỉ khi

$$\overrightarrow{AD} = \overrightarrow{BC}$$

BÀI TẬP TỰ LUẬN TRẢ LỜI NGẮN

VÍ DỤ 1. Trong không gian $Oxyz$, cho $A(3; -2; -1)$. Gọi A_1, A_2, A_3 lần lượt là hình chiếu của điểm A trên các mặt phẳng tọa độ $(Oxy), (Oyz), (Oxz)$. Tìm tọa độ của các điểm A_1, A_2, A_3 .

VÍ DỤ 2. Trong không gian $Oxyz$, cho $A(-2; 3; 4)$. Gọi H, K, P lần lượt là hình chiếu của điểm A trên các trục Ox, Oy, Oz . Tìm tọa độ của các điểm H, K, P .

VÍ DỤ 3. Trong không gian $Oxyz$, cho $A(1; 1; -2), B(4; 3; 1)$ và $C(-1; -2; 2)$.

a) Tìm tọa độ của vec tơ $\overrightarrow{AB}$.

b) Tìm tọa độ của điểm D sao cho $ABCD$ là hình bình hành.

VÍ DỤ 4. Trong không gian $Oxyz$, cho hình hộp $ABCD \cdot A'B'C'D'$ có $A(4; 6; -5), B(5; 7; -4), C(5; 6; -4), D'(2; 0; 2)$. Tìm tọa độ các đỉnh còn lại của hình hộp $ABCD \cdot A'B'C'D'$.

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM 4 PHƯƠNG ÁN

CÂU 1. Trong không gian $Oxyz$, cho $\vec{a} = -2\vec{i} + 3\vec{j} + 5\vec{k}$. Tọa độ của vec tơ $\vec{a}$ là
(A) $(2; -3; -5)$. **(B)** $(2; 3; -5)$. **(C)** $(-2; 3; 5)$. **(D)** $(2; 3; 5)$.

CÂU 2. Trong không gian $Oxyz$, cho vec tơ $\vec{u} = 3\vec{i} + 4\vec{k} - \vec{j}$. Tọa độ của vec tơ $\vec{u}$ là
(A) $(3; -1; 4)$. **(B)** $(3; 4; -1)$. **(C)** $(4; -1; 3)$. **(D)** $(4; 3; -1)$.

CÂU 3. Trong không gian $Oxyz$, điểm nào sau đây thuộc trục Oz ?
(A) $M(1; 0; 0)$. **(B)** $M(1; 0; 2)$. **(C)** $M(1; 2; 0)$. **(D)** $M(0; 0; -2)$.

CÂU 4. Trong không gian $Oxyz$, cho điểm M thỏa $\overrightarrow{OM} = 2\vec{i} + \vec{j}$. Tọa độ điểm M là
(A) $M(0; 2; 1)$. **(B)** $M(1; 2; 0)$. **(C)** $M(2; 0; 1)$. **(D)** $M(2; 1; 0)$.

CÂU 5. Trong không gian $Oxyz$, cho vectơ $\overrightarrow{OA} = \vec{j} - 2\vec{k}$. Tọa độ điểm A là
(A) $(1; 0; -2)$. **(B)** $(0; 1; -2)$. **(C)** $(0; -1; 2)$. **(D)** $(1; -2; 0)$.

CÂU 6. Trong không gian $Oxyz$, xác định tọa độ của điểm A biết A nằm trên tia Ox và $OA = 2$.
(A) $A(0; 0; 2)$. **(B)** $A(2; 2; 0)$. **(C)** $A(0; 2; 0)$. **(D)** $A(2; 0; 0)$.

CÂU 7. Trong không gian $Oxyz$, xác định tọa độ của điểm A biết A nằm trên tia đối của tia Oy và $OA = 3$.
(A) $A(0; 3; 0)$. **(B)** $A(0; -3; 0)$. **(C)** $A(0; -9; 0)$. **(D)** $A(3; -3; 0)$.

QUICK NOTE

CÂU 8. Trong không gian $Oxyz$, cho hai điểm $A(1; -1; 2)$ và $B(2; 1; -4)$. Véc-tơ $\overrightarrow{AB}$ có tọa độ là

- (A)** $(-1; -2; 6)$. **(B)** $(3; 0; -2)$. **(C)** $(1; 0; -6)$. **(D)** $(1; 2; -6)$.

CÂU 9. Trong không gian $Oxyz$, cho hai điểm $A(1; 3; -2)$, $B(3; -2; 4)$. Véc-tơ $\overrightarrow{AB}$ có tọa độ là

- (A)** $(2; 5; 6)$. **(B)** $(4; 1; 2)$. **(C)** $(2; -5; 6)$. **(D)** $(-2; 5; 6)$.

CÂU 10. Cho hai điểm A, B thỏa mãn $\overrightarrow{OA} = (2; -1; 3)$ và $\overrightarrow{OB} = (5; 2; -1)$. Tìm tọa độ véc-tơ $\overrightarrow{AB}$.

- (A)** $\overrightarrow{AB} = (2; -1; 3)$. **(B)** $\overrightarrow{AB} = (3; 3; -4)$. **(C)** $\overrightarrow{AB} = (7; 1; 2)$. **(D)** $\overrightarrow{AB} = (3; -3; 4)$.

CÂU 11. Trong không gian $Oxyz$, cho hai điểm M và N biết $M(2; 1; -1)$ và $\overrightarrow{MN} = (-1; 2; 3)$. Tọa độ N là

- (A)** $N(1; -3; -4)$. **(B)** $N(1; 3; -4)$. **(C)** $N(-1; 3; -4)$. **(D)** $N(1; 3; 4)$.

CÂU 12. Hình chiếu vuông góc của điểm $A(3; -4; 5)$ trên mặt phẳng (Oxz) là điểm

- (A)** $M(3; 0; 0)$. **(B)** $M(0; -4; 5)$. **(C)** $M(0; 0; 5)$. **(D)** $M(3; 0; 5)$.

CÂU 13. Hình chiếu vuông góc của điểm $A(1; 2; 3)$ trên mặt phẳng (Oxy) là điểm

- (A)** $M(0; 0; 3)$. **(B)** $N(1; 2; 0)$. **(C)** $Q(0; 2; 0)$. **(D)** $P(1; 0; 0)$.

CÂU 14. Hình chiếu vuông góc của điểm $M(2; 1; -3)$ lên mặt phẳng (Oyz) có tọa độ là

- (A)** $(2; 0; 0)$. **(B)** $(2; 1; 0)$. **(C)** $(0; 1; -3)$. **(D)** $(2; 0; -3)$.

CÂU 15. Hình chiếu vuông góc của điểm $A(3; 2; 1)$ trên trục Ox có tọa độ là

- (A)** $(0; 2; 1)$. **(B)** $(0; 2; 0)$. **(C)** $(3; 0; 0)$. **(D)** $(0; 0; 1)$.

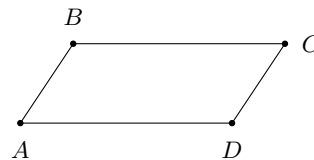
CÂU 16. Hình chiếu của điểm $M(2; 3; -2)$ trên trục Oy có tọa độ là

- (A)** $(2; 0; 0)$. **(B)** $(0; 3; 0)$. **(C)** $(0; 0; -2)$. **(D)** $(2; 0; -2)$.

CÂU 17.

Trong không gian $Oxyz$, cho hình bình hành $ABCD$ với $A(-2; 3; 1)$, $B(3; 0; -1)$, $C(6; 5; 0)$. Tọa độ đỉnh D là

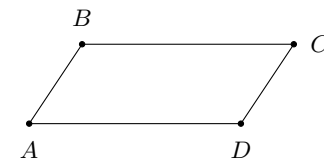
- (A)** $D(11; 2; 2)$. **(B)** $D(1; 8; 2)$.
(C) $D(11; 2; -2)$. **(D)** $D(1; 8; -2)$.

CÂU 18.

Trong không gian $Oxyz$, cho các điểm $A(1; 0; 3)$, $B(2; 3; -4)$, $C(-3; 1; 2)$. Tìm tọa độ điểm D sao cho tứ giác $ABCD$ là hình bình hành.

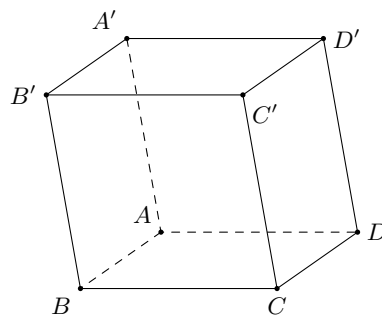
- (A)** $D(4; 2; 9)$. **(B)** $D(-2; 4; -5)$.
(C) $D(6; 2; -3)$. **(D)** $D(-4; -2; 9)$.

CÂU 19.

Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$ có $A(1; 0; 1)$, $B(2; 1; 2)$, $D(1; -1; 1)$, $C'(4; 5; -5)$. Tìm tọa độ đỉnh C của hình hộp.

- (A)** $C(2; 0; 2)$. **(B)** $C(2; 0; 2)$.
(C) $C(2; 0; 2)$. **(D)** $C(2; 0; 2)$.

CÂU 20. Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$ có $A(1; 0; 1)$, $B(2; 1; 2)$, $D(1; -1; 1)$, $C'(4; 5; -5)$. Tìm tọa độ đỉnh A' của hình hộp.

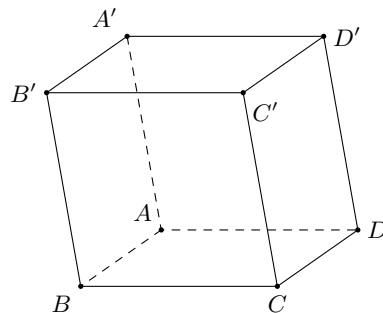
- (A)** $A'(-1; -5; 8)$. **(B)** $A'(-1; -5; 8)$. **(C)** $A'(-1; -5; 8)$. **(D)** $A'(-1; -5; 8)$.

CÂU 21.

QUICK NOTE

Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$ có $A(1; 0; 1)$, $B(2; 1; 2)$, $D(1; -1; 1)$, $C'(4; 5; -5)$. Tìm tọa độ đỉnh D' của hình hộp.

- Ⓐ $D'(-1; -6; 8)$. Ⓑ $D'(-1; -6; 8)$.
Ⓒ $D'(-1; -6; 8)$. Ⓓ $D'(-1; -6; 8)$.

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM ĐÚNG SAI

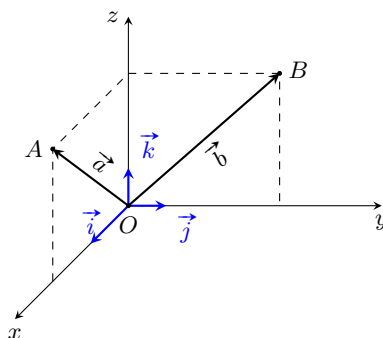
CÂU 22. Trong không gian $Oxyz$, cho $\vec{a} = \vec{i} + 3\vec{k} - 4\vec{j}$ và $\vec{b} = (m - n; 4m - 6n; n^2 - 3m + 2)$, với m, n là tham số.

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ $\vec{a} = (1; 3; -4)$.		
b) Dựng điểm A thỏa $\vec{OA} = \vec{a}$ thì $A(1; -4; 3)$.		
c) Tồn tại giá trị của m và n để $\vec{b} = \vec{0}$.		
d) Nếu $\vec{a} = \vec{b}$ thì $m + n = 9$.		

CÂU 23.

Trong không gian $Oxyz$, cho $\vec{a} = (2; 2; 0)$, $\vec{b} = 2\vec{j} + 2\vec{k}$. Dựng $\vec{OA} = \vec{a}$ và $\vec{OB} = \vec{b}$.

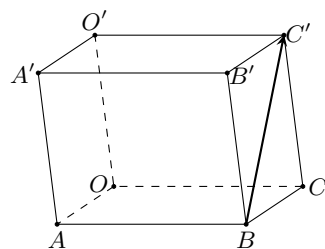
Mệnh đề	Đ	S
a) $\vec{a} = 2\vec{i} + 2\vec{k}$.		
b) Tọa độ $\vec{b} = (0; 2; 2)$.		
c) Tọa độ $\vec{AB} = (-2; 2; 0)$.		
d) Góc $\widehat{AOB} = 45^\circ$.		

CÂU 24.

Trong không gian $Oxyz$, cho hình hộp $OABC.O'A'B'C'$ có $A(1; 1; -1)$, $B(0; 3; 0)$, $\vec{BC'} = (2; -6; 6)$. Gọi H, K lần lượt là trọng tâm của tam giác $OA'O'$ và $CB'C'$.

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ điểm C' là $(2; -3; 6)$.		
b) Tọa độ điểm O' là $(3; -5; 5)$.		
c) Tọa độ véc tơ $\vec{AB'} = (-2; 3; -6)$.		
d) Tọa độ véc tơ $\vec{HK} = (-1; 2; -1)$.		

Dạng 2. Tọa độ hóa một số hình không gian

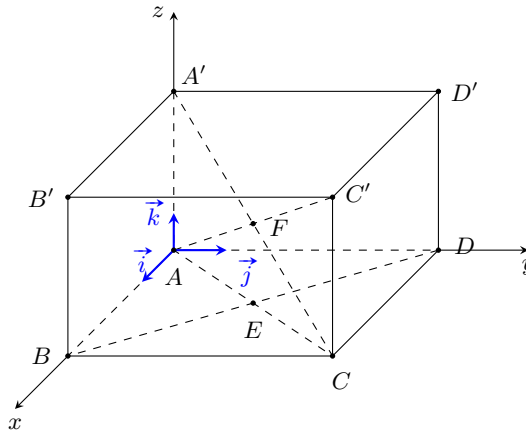
- Chọn một điểm mà từ đó có ba đường đôi một vuông góc nhau làm gốc tọa độ.
- Xây dựng tọa độ các điểm trên hình đã cho tương ứng với hệ trục vừa chọn.
- Tọa độ các điểm đặc biệt:

- $M \in Ox \Rightarrow M(x; 0; 0).$
- $M \in Oy \Rightarrow M(0; y; 0).$
- $M \in Oz \Rightarrow M(0; 0; z).$
- $M \in (Oxy) \Rightarrow M(x; y; 0).$
- $M \in (Oxz) \Rightarrow M(x; 0; z).$
- $M \in (Oyz) \Rightarrow M(0; y; z).$

BÀI TẬP TỰ LUẬN TRẢ LỜI NGẮN

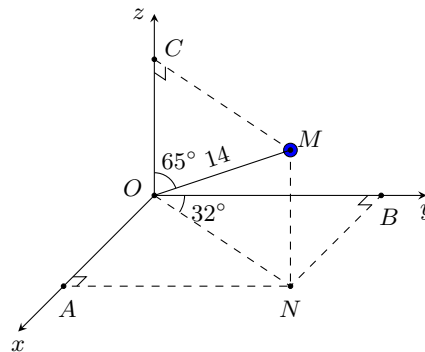
VÍ DỤ 1.

Cho hình hộp chữ nhật $ABCD.A'B'C'D'$ có cạnh $AB = AA' = 2$, $AD = 4$. Gọi E là tâm của hình chữ nhật $ABCD$, F là trung điểm AC' . Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với A), hãy xác định tọa độ các đỉnh của hình hộp chữ nhật và tọa độ hai điểm E, F .

VÍ DỤ 2.

Một máy bay M đang cất cánh từ phi trường. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như Hình bên, cho biết M là vị trí của máy bay với $OM = 14$, $\angle NOB = 32^\circ$, $\angle MOC = 65^\circ$. Tính tọa độ điểm M .

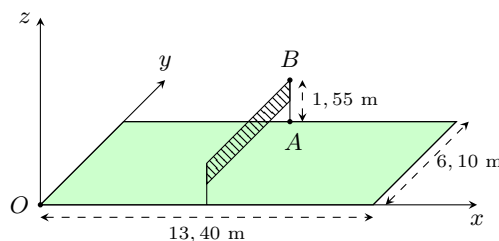

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM 4 PHƯƠNG ÁN

CÂU 1.

Hình bên mô tả một sân cầu lông với kích thước theo tiêu chuẩn quốc tế. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (đơn vị trên mỗi trục là mét), giả sử AB là một trụ cầu lông để căng lưới, hãy xác định tọa độ của B .

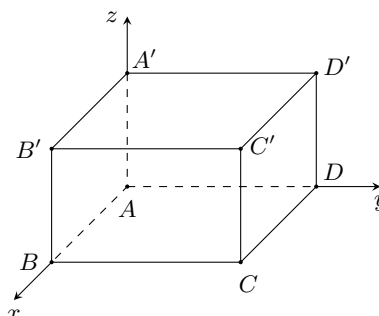
- ☐ A (6; 1; 6; 7; 1,55).   ☐ B (6; 7; 6; 1; 1,55).
☐ C (6; 1; 0; 1,55).   ☐ D (0; 6; 7; 1,55).

CÂU 2.

Cho hình lập phương $ABCD.A'B'C'D'$ có cạnh bằng 2. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với điểm A), tọa độ điểm B' là

- ☐ A $B(0; 2; 0).$ ☐ B $B(2; 2; 2).$
☐ C $B(2; 2; 0).$ ☐ D $B(2; 0; 2).$

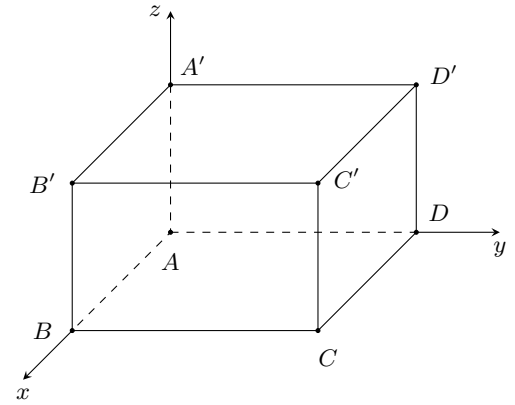

QUICK NOTE

CÂU 3.

Cho hình lập phương $ABCD.A'B'C'D'$ có cạnh bằng 2. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với điểm A), tọa độ điểm C' là

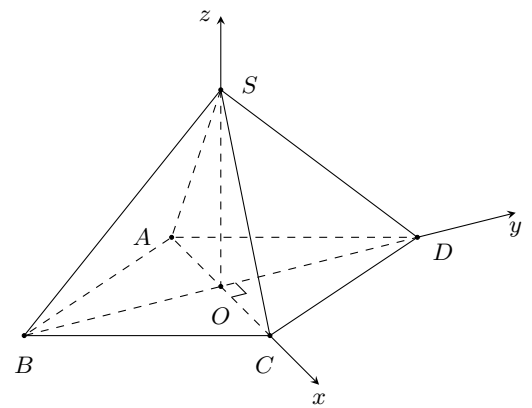
- ☐ A $C'(2; 2; 0)$.   ☐ B $C'(2; 2; 2)$.
☐ C $C'(2; 2; 0)$.   ☐ D $C'(2; 0; 2)$.

CÂU 4.

Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ có cạnh đáy bằng $a\sqrt{2}$, cạnh bên bằng $a\sqrt{5}$. Gọi O là tâm của hình vuông $ABCD$. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với tâm hình vuông $ABCD$), tọa độ $\vec{SC}$ là

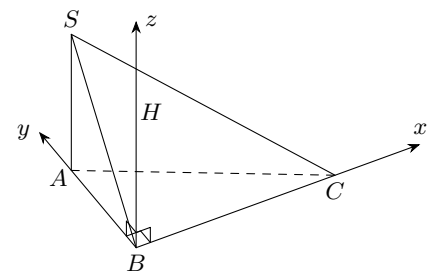
- ☐ A $\vec{SC} = (2a; 0; -2a)$.
☐ B $\vec{SC} = (2a; -a; -2a)$.
☐ C $\vec{SC} = (a; 0; -2a)$.
☐ D $\vec{SC} = (a; 0; 2a)$.

CÂU 5.

Cho tứ diện $SABC$ có ABC là tam giác vuông tại B , $BC = 3$, $BA = 2$, SA vuông góc với mặt phẳng (ABC) và có độ dài bằng 2. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với điểm B), tìm khẳng định sai.

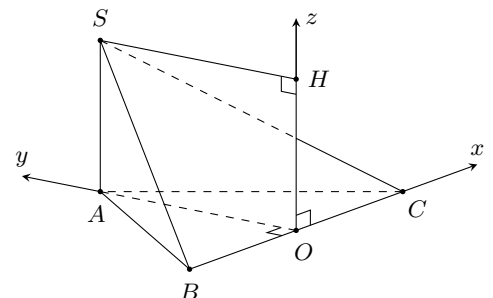
- ☐ A $A(0; 2; 0)$.   ☐ B $B(0; 0; 0)$.
☐ C $C(0; 0; 3)$.   ☐ D $S(-2; 2; 2)$.

CÂU 6.

Cho hình chóp $S.ABC$ có đáy ABC là tam giác đều cạnh bằng 2, SA vuông góc với đáy và $SA = 1$. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với trung điểm của đoạn BC), hãy tìm tọa độ điểm S .

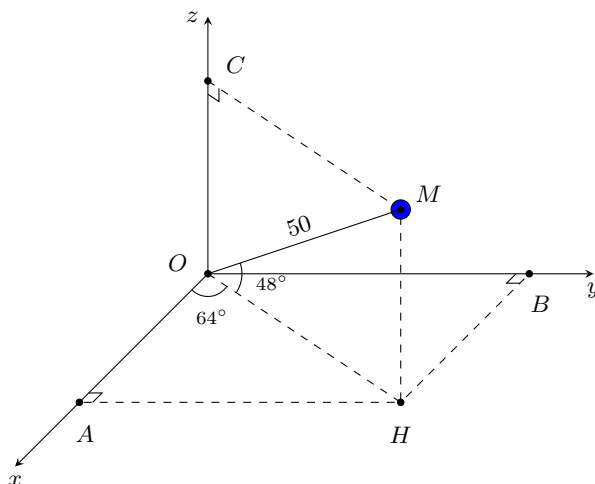
- ☐ A $S(0; \sqrt{3}; 1)$.   ☐ B $S(0; \sqrt{3}; 1)$.
☐ C $S(0; \sqrt{3}; 1)$.   ☐ D $S(0; \sqrt{3}; 1)$.

CÂU 7.

Ở một sân bay, vị trí của máy bay được xác định bởi điểm M trong không gian $Oxyz$ như hình bên. Gọi H là hình chiếu vuông góc của M xuống mặt phẳng (Oxy) . Cho biết $OM = 50$, $(\vec{i}, \vec{OH}) = 64^\circ$, $(\vec{OH}, \vec{OM}) = 48^\circ$. Tìm toạ độ của điểm M .

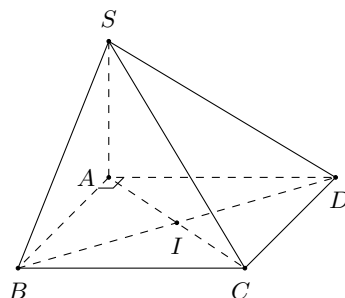
- Ⓐ $M(14,7; 30,1; 37,2)$.
 Ⓑ $M(14,7; 30,1; 37,2)$.
 Ⓒ $M(14,7; 30,1; 37,2)$.
 Ⓓ $M(14,7; 30,1; 37,2)$.

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM ĐÚNG SAI

CÂU 8.

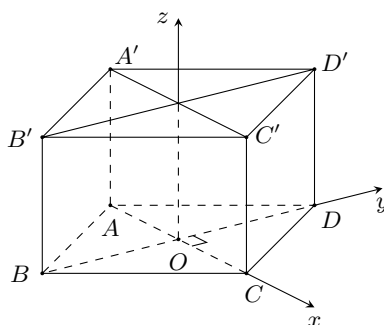
Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình chữ nhật, $AB = 1$, $AD = 2$, SA vuông góc với mặt đáy và $SA = 3$. Với hệ toạ độ $Oxyz$ được thiết lập như sau: Gốc toạ độ O trùng với điểm A , các véc tơ $\vec{AB}$, $\vec{AD}$, $\vec{AS}$ lần lượt cùng hướng với $\vec{i}$, $\vec{j}$ và $\vec{k}$. Xét tính đúng sai của các khẳng định sau

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ $D(0; 2; 0)$.		
b) Tọa độ $C(1; 2; 3)$.		
c) Tọa độ $S(2; 0; 0)$.		
d) Tọa độ $I(1; 1; 0)$.		

CÂU 9.

Cho hình lập phương $ABCD.A'B'C'D'$ có cạnh bằng 2. Với hệ toạ độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc toạ độ O trùng với tâm hình vuông $ABCD$), hãy xét tính đúng sai của các khẳng định sau:

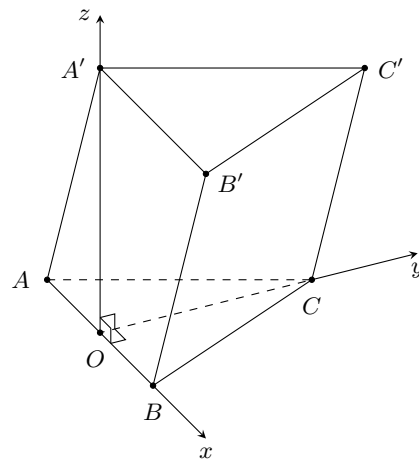
Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ $A(-1; 0; 0)$.		
b) $\vec{AC'} = (2\sqrt{2}; 0; 2)$.		
c) Tọa độ $D'(0; \sqrt{2}; 2)$.		
d) $\vec{BD'} = (0; 0; 2)$.		

CÂU 10.

QUICK NOTE

QUICK NOTE

Cho hình lăng trụ $ABC.A'B'C'$ có đáy ABC là tam giác đều cạnh bằng 2 như hình vẽ. Hình chiếu vuông góc của A' lên (ABC) trùng với trung điểm cạnh AB , góc $\widehat{A'AO} = 60^\circ$. Với hệ tọa độ $Oxyz$ được thiết lập như hình bên (gốc tọa độ O trùng với trung điểm của đoạn BC), hãy xét tính đúng sai của các khẳng định sau:

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ điểm $A(-1; 0; 0)$.		
b) Tọa độ điểm $C(0; \sqrt{3}; 0)$.		
c) Tọa độ điểm $A'(0; -1; \sqrt{3})$.		
d) Tọa độ điểm $C'(1; \sqrt{3}; \sqrt{3})$.		

Bài 3. BIỂU THỨC TỌA ĐỘ CỦA CÁC PHÉP TOÁN VECTO

A. LÝ THUYẾT CẦN NHỚ

1. Biểu thức tọa độ của phép toán cộng, trừ, nhân một số thực với một vectơ

Trong không gian $Oxyz$, cho hai véc-tơ $\vec{a} = (a_1; a_2; a_3)$, $\vec{b} = (b_1; b_2; b_3)$ và số k . Khi đó

$$\textcircled{1} \quad \vec{a} + \vec{b} = (a_1 + b_1; a_2 + b_2; a_3 + b_3);$$

$$\textcircled{2} \quad \vec{a} - \vec{b} = (a_1 - b_1; a_2 - b_2; a_3 - b_3);$$

$$\textcircled{3} \quad k\vec{a} = (ka_1; ka_2; ka_3).$$

A Cho hai véc-tơ $\vec{a} = (a_1; a_2; a_3)$, $\vec{b} = (b_1; b_2; b_3)$, $\vec{b} \neq \vec{0}$. Hai véc-tơ $\vec{a}$, $\vec{b}$ cùng phương khi và chỉ khi tồn tại một số thực k sao cho

$$\begin{cases} a_1 = kb_1 \\ a_2 = kb_2 \\ a_3 = kb_3. \end{cases}$$

2. Biểu thức tọa độ của tích vô hướng hai vectơ

Trong không gian $Oxyz$, tích vô hướng của hai véc-tơ $\vec{a} = (a_1; a_2; a_3)$ và $\vec{b} = (b_1; b_2; b_3)$ được xác định bởi công thức

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = a_1b_1 + a_2b_2 + a_3b_3.$$

A $\textcircled{1} \quad \vec{a} \perp \vec{b} \Leftrightarrow a_1b_1 + a_2b_2 + a_3b_3 = 0;$

$$\textcircled{2} \quad |\vec{a}| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2}; \quad AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2 + (z_B - z_A)^2}.$$

$$\textcircled{3} \quad \cos(\vec{a}; \vec{b}) = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|} = \frac{a_1b_1 + a_2b_2 + a_3b_3}{\sqrt{a_1^2 + a_2^2 + a_3^2} \cdot \sqrt{b_1^2 + b_2^2 + b_3^2}} \quad (\text{với } \vec{a} \neq \vec{0} \text{ và } \vec{b} \neq \vec{0}).$$

3. Biểu thức tọa độ của tích có hướng hai vectơ

Cho hai véc-tơ $\vec{a} = (a_1; a_2; a_3)$ và $\vec{b} = (b_1; b_2; b_3)$ không cùng phương. Khi đó véc-tơ

$$\vec{w} = (a_2b_3 - b_2a_3; a_3b_1 - b_3a_1; a_1b_2 - b_1a_2)$$

vuông góc với cả hai véc-tơ $\vec{a}$ và $\vec{b}$.

A $\textcircled{1}$ Véc-tơ $\vec{w}$ xác định như trên còn gọi là **tích có hướng** của hai véc-tơ $\vec{a}$, $\vec{b}$, kí hiệu $\vec{w} = [\vec{a}, \vec{b}]$.

② Quy ước $\begin{vmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{vmatrix} = a_1b_2 - a_2b_1$ thì

$$[\vec{a}, \vec{b}] = \left(\begin{vmatrix} a_2 & a_3 \\ b_2 & b_3 \end{vmatrix}; \begin{vmatrix} a_3 & a_1 \\ b_3 & b_1 \end{vmatrix}; \begin{vmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{vmatrix} \right) = (a_2b_3 - b_2a_3; a_3b_1 - b_3a_1; a_1b_2 - b_1a_2).$$

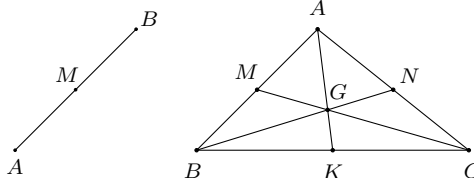
③ $\vec{a}$ không cùng phương với $\vec{b} \Leftrightarrow [\vec{a}, \vec{b}] \neq \vec{0}$.

4. Biểu thức tọa độ trung điểm đoạn thẳng, trọng tâm tam giác

Trong không gian $Oxyz$, tọa độ trung điểm và trọng tâm được xác định như sau:

- ① Tọa độ trung điểm M của đoạn thẳng AB là

$$M\left(\frac{x_A + x_B}{2}; \frac{y_A + y_B}{2}; \frac{z_A + z_B}{2}\right).$$

- ② Tọa độ trọng tâm G của tam giác ABC là

$$G\left(\frac{x_A + x_B + x_C}{3}; \frac{y_A + y_B + y_C}{3}; \frac{z_A + z_B + z_C}{3}\right).$$

B. PHÂN LOẠI VÀ PHƯƠNG PHÁP GIẢI TOÁN

Dạng 1. Tọa độ của các phép toán vec tơ, tọa độ điểm, độ dài đoạn thẳng

BÀI TẬP TỰ LUẬN TRẢ LỜI NGẮN

VÍ DỤ 1. Cho $\vec{a} = (-2; 3; 2)$, $\vec{b} = (2; 1; -1)$, $\vec{c} = (1; 2; 3)$. Tính tọa độ của mỗi vectơ sau:

- a) $3\vec{a}$;   b) $2\vec{a} - \vec{b}$;   c) $\vec{a} + 2\vec{b} - \frac{3}{2}\vec{c}$.

VÍ DỤ 2. Trong không gian $Oxyz$, cho các véc-tơ $\vec{u} = 3\vec{i} - 2\vec{j} + \vec{k}$, $\vec{v} = -\frac{3}{2}\vec{i} + \vec{j} - \frac{1}{2}\vec{k}$, $\vec{w} = 6\vec{i} + m\vec{j} - n\vec{k}$.

- a) Chứng minh $\vec{u}$ và $\vec{v}$ cùng phương.
b) Tìm giá trị của m và n để véc-tơ $\vec{u}$ và $\vec{w}$ cùng phương.

VÍ DỤ 3. Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho ba điểm $A(3; -1; 2)$, $B(1; 2; 3)$, $C(4; -2; 1)$.

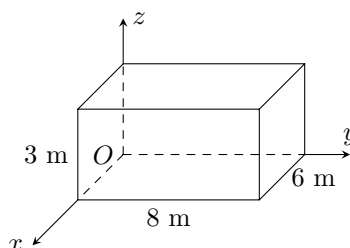
- a) Chứng minh ba điểm A, B, C không thẳng hàng. Xác định tọa độ trọng tâm tam giác ABC .
b) Tìm tọa độ điểm D biết $ABCD$ là hình bình hành.
c) Tìm tọa độ giao điểm E của đường thẳng BC với mặt phẳng tọa độ (Oxz) .

VÍ DỤ 4. Trong không gian $Oxyz$, cho ba điểm $A(5; -3; 0)$, $B(2; 1; -1)$, $C(4; 1; 2)$.

- a) Tìm tọa độ của vectơ $\vec{u} = 2\vec{AB} + \vec{AC} - 5\vec{BC}$.
b) Tìm tọa độ điểm N sao cho $2\vec{NA} = -\vec{NB}$.

VÍ DỤ 5.

Một phòng học có thiết kế dạng hình hộp chữ nhật với chiều dài là 8 m, chiều rộng là 6 m và chiều cao là 3 m. Một chiếc đèn được treo tại chính giữa trần nhà của phòng học. Xét hệ trục tọa độ $Oxyz$ có gốc O trùng với một góc phòng và mặt phẳng (Oxy) trùng với mặt sàn, đơn vị đo được lấy theo mét (Hình minh họa bên). Hãy tìm tọa độ của điểm treo đèn.

QUICK NOTE

QUICK NOTE

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM 4 PHƯƠNG ÁN

Các câu hỏi sau đều xét trong không gian $Oxyz$.

CÂU 1. Cho $\vec{a} = (1; 2; -3)$, $\vec{b} = (-2; -4; 6)$. Khẳng định nào sau đây đúng?

- (A) $\vec{a} = 2\vec{b}$. (B) $\vec{b} = 2\vec{a}$. (C) $\vec{b} = -2\vec{a}$. (D) $\vec{a} = -2\vec{b}$.

CÂU 2. Cho hai véc-tơ $\vec{x} = (2; 1; -3)$, $\vec{y} = (1; 0; -1)$. Tìm tọa độ của véc-tơ $\vec{a} = \vec{x} + 2\vec{y}$.

- (A) $\vec{a}(4; 1; -5)$. (B) $\vec{a}(4; 1; -1)$. (C) $\vec{a}(3; 1; -4)$. (D) $\vec{a}(0; 1; -1)$.

CÂU 3. Cho $\vec{a} = (1; -1; 3)$, $\vec{b} = (2; 0; -1)$. Tìm tọa độ véc-tơ $\vec{u} = 2\vec{a} - 3\vec{b}$.

- (A) $\vec{u} = (-4; -2; 9)$. (B) $\vec{u} = (4; 2; -9)$. (C) $\vec{u} = (-4; -5; 9)$. (D) $\vec{u} = (1; 3; -11)$.

CÂU 4. Cho hai véc-tơ $\vec{a} = (3; 0; 1)$, $\vec{c} = (1; 1; 0)$. Tìm tọa độ của véc-tơ $\vec{b}$ thỏa mãn biểu thức $\vec{b} - \vec{a} + 2\vec{c} = \vec{0}$.

- (A) $\vec{b} = (-2; 1; -1)$. (B) $\vec{b} = (-1; 2; -1)$. (C) $\vec{b} = (5; 2; 1)$. (D) $\vec{b} = (1; -2; 1)$.

CÂU 5. Cho vectơ $\vec{a} = (1; -3; 4)$. Vectơ nào sau đây cùng phương với $\vec{a}$?

- (A) $\vec{b} = (-2; -6; 8)$. (B) $\vec{c} = (-2; 6; -8)$. (C) $\vec{d} = (-2; 6; 8)$. (D) $\vec{m} = (2; -6; -8)$.

CÂU 6. Hai véc-tơ $\vec{a} = (m; 2; 3)$ và $\vec{b} = (1; n; 2)$ cùng phương khi

- (A) $\begin{cases} m = \frac{1}{2} \\ n = \frac{4}{3} \end{cases}$. (B) $\begin{cases} m = \frac{3}{2} \\ n = \frac{4}{3} \end{cases}$. (C) $\begin{cases} m = \frac{3}{2} \\ n = \frac{2}{3} \end{cases}$. (D) $\begin{cases} m = \frac{2}{3} \\ n = \frac{4}{3} \end{cases}$.

CÂU 7. Cho hai điểm $A(2; 3; 1)$ và $B(3; 1; 5)$. Tính độ dài đoạn thẳng AB .

- (A) $AB = \sqrt{21}$. (B) $AB = 2\sqrt{3}$. (C) $AB = 2\sqrt{5}$. (D) $AB = \sqrt{13}$.

CÂU 8. Cho hai điểm $M(3; -2; 1)$ và $N(0; 1; -1)$. Tính độ dài đoạn thẳng MN .

- (A) $MN = \sqrt{17}$. (B) $MN = 22$. (C) $MN = \sqrt{22}$. (D) $MN = \sqrt{19}$.

CÂU 9. Cho hai điểm $A(-1; 1; 2)$ và $B(3; -5; 0)$. Tọa độ trung điểm của đoạn thẳng AB là

- (A) $(1; -2; 1)$. (B) $(4; -6; 2)$. (C) $(2; -3; -1)$. (D) $(2; -4; 2)$.

CÂU 10. Cho hai điểm $A(1; 1; 0)$, $B(3; -1; 2)$. Tọa độ điểm C sao cho B là trung điểm của đoạn AC là

- (A) $C(5; -3; 4)$. (B) $C(4; -3; 5)$. (C) $C(-1; 3; -2)$. (D) $C(2; 0; 1)$.

CÂU 11. Cho tam giác ABC với $A(0; -1; 3)$, $B(2; 1; 1)$, $C(1; 0; -1)$. Tọa độ trọng tâm của tam giác ABC là

- (A) $(1; 0; 1)$. (B) $(-1; 0; 1)$. (C) $(0; 1; 1)$. (D) $(1; 1; 0)$.

CÂU 12. Cho $\vec{OA} = \vec{i} - 2\vec{j} + 3\vec{k}$, điểm $B(3; -4; 1)$ và $C(2; 0; -1)$. Tọa độ trọng tâm của tam giác ABC là

- (A) $(1; -2; 3)$. (B) $(-1; 2; -3)$. (C) $(2; -2; 1)$. (D) $(-2; 2; -1)$.

CÂU 13. Cho tam giác ABC trọng tâm G . Biết $A(0; 2; 1)$, $B(1; -1; 2)$, $G(1; 1; 1)$. Khi đó điểm C có tọa độ là

- (A) $(2; 2; 4)$. (B) $(-2; 0; 2)$. (C) $(-2; -3; -2)$. (D) $(2; 2; 0)$.

CÂU 14. Cho bốn điểm $A(1; 0; 3)$, $B(2; -1; 1)$, $C(-1; 3; -4)$, $D(2; 6; 0)$ tạo thành một hình tứ diện. Gọi M , N lần lượt là trung điểm các đoạn thẳng AB , CD . Tìm tọa độ trung điểm G của đoạn MN .

- (A) $G\left(\frac{4}{3}; \frac{8}{3}; 0\right)$. (B) $G(2; 4; 0)$. (C) $G(1; 2; 0)$. (D) $G(4; 8; 0)$.

CÂU 15. Cho hai điểm $B(1; 2; -3)$, $C(7; 4; -2)$. Nếu E là điểm thỏa mãn đẳng thức $\vec{CE} = 2\vec{EB}$ thì tọa độ điểm E là

- (A) $\left(3; \frac{8}{3}; \frac{8}{3}\right)$. (B) $\left(1; 2; \frac{1}{3}\right)$. (C) $\left(3; 3; -\frac{8}{3}\right)$. (D) $\left(\frac{8}{3}; 3; -\frac{8}{3}\right)$.

CÂU 16. Cho các điểm $A(1; -1; 0)$, $B(0; 2; 0)$, $C(2; 1; 3)$ và M là điểm thỏa mãn hệ thức $\vec{MA} - \vec{MB} + \vec{MC} = \vec{0}$. Khi đó điểm M có tọa độ là

- (A) $(3; 2; 3)$. (B) $(3; -2; -3)$. (C) $(3; -2; 3)$. (D) $(3; 2; -3)$.

CÂU 17. Cho tọa độ các điểm $A(-1;3); B(2;-2)$ và $C(m;1)$. Tìm m để 3 điểm A, B, C thẳng hàng.

- (A)** $m = \frac{2}{5}$,
 (B) $m = \frac{1}{5}$,
 (C) $m = -\frac{1}{3}$,
 (D) $m = -\frac{1}{5}$.

CÂU 18. Cho ba điểm $A(-1; 1; 2)$, $B(0; 1; -1)$, $C(x + 2; y; -2)$ thẳng hàng. Tổng $x + y$ bằng

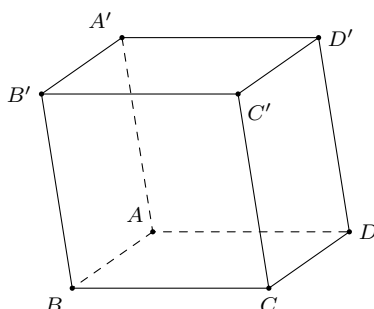
- Ⓐ $\frac{7}{33}$ Ⓑ $-\frac{8}{33}$ Ⓒ $-\frac{2}{33}$ Ⓓ $-\frac{1}{33}$

CÂU 19. Tứ giác $ABCD$ là hình bình hành, biết $A(1; 0; 1)$, $B(2; 1; 2)$, $D(1; -1; 1)$. Tìm tọa độ điểm C .

- (A)** $(0; -2; 0)$.   **(B)** $(2; 2; 2)$.   **(C)** $(2; 0; 2)$.   **(D)** $(2; -2; 2)$.

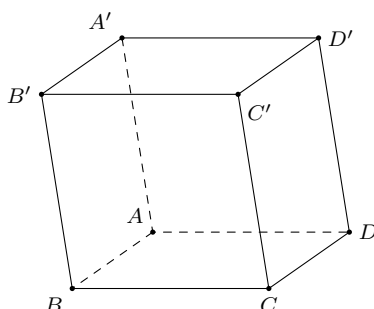
CÂU 20. Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$ có $A(0;0;0)$, $B(a;0;0)$, $D(0;2a;0)$, $A'(0;0;2a)$, $a \neq 0$. Tính độ dài đoạn thẳng AC' .

- ☐ **A** $|a|$.
 ☐ **B** $2|a|$.
- ☐ **C** $3|a|$.
 ☐ **D** $\frac{3|a|}{2}$.

CÂU 21. Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$ có $A(0;0;1)$, $B'(1;0;0)$, $C'(1;1;0)$. Tìm tọa độ của điểm D .

- ☐ **A** $D(0; -1; 1)$.
 ☐ **B** $D(0; 1; 1)$.
- ☐ **C** $D(0; 1; 0)$.
 ☐ **D** $D(1; 1; 1)$.

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM ĐÚNG SAI

CÂU 22. Cho các điểm $A(1; -2; 3), B(-2; 1; 2), C(3; -1; 2)$.

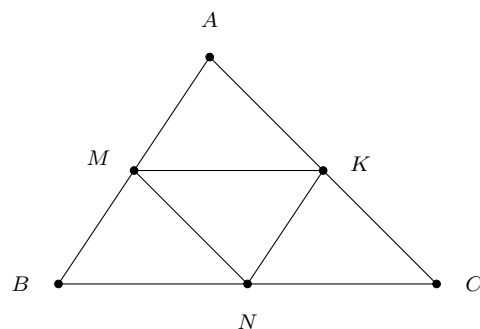
Mệnh đề	Đ	S
a) $\overrightarrow{AB} = (-3; 3; -1)$.		
b) $\overrightarrow{AC} = (-2; -1; 1)$.		
c) $\overrightarrow{AB} = 3\overrightarrow{AC}$.		
d) Ba điểm A, B, C không thẳng hàng.		

QUICK NOTE

QUICK NOTE

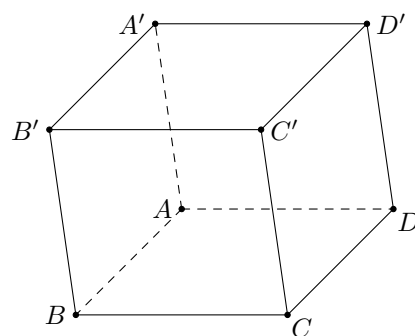
CÂU 23. Cho ba điểm $A(3; 3; -6)$, $B(1; 3; 2)$ và $C(-1; -3; 1)$. Gọi M , N , K lần lượt là trung điểm của AB , BC và CA .

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ $M(2; 3; 2)$.		
b) Với G là trọng tâm tam giác ABC thì $GC = 2\sqrt{5}$.		
c) Trọng tâm tam giác MNK là $E(1; 1; -1)$.		
d) Với $D(-3; -3; 9)$ thì tứ giác $ABDC$ là hình bình hành.		

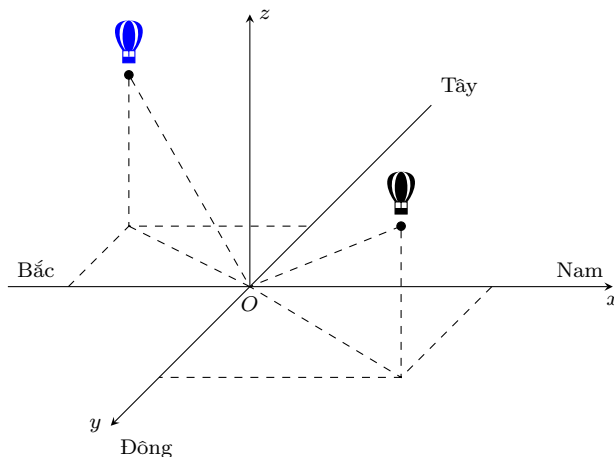

CÂU 24. Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$, biết điểm $A(0; 0; 0)$, $B(1; 0; 0)$, $C(1; 2; 0)$, $D'(-1; 3; 5)$. Gọi M , N là tâm của các hình bình hành $ABB'A'$, $ADD'A'$.

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ $D(0; 2; 0)$.		
b) Tọa độ $A'(-1; 1; 5)$.		
c) Tọa độ $\overrightarrow{MN} = (-1; 1; 0)$.		
d) $ \overrightarrow{AB} + \overrightarrow{AD} + \overrightarrow{CC'} = \sqrt{29}$.		

CÂU 25. Hai chiếc khinh khí cầu bay lên từ cùng một địa điểm. Chiếc thứ nhất cách điểm xuất phát 2 km về phía nam và 1 km về phía đông, đồng thời cách mặt đất 0,5 km. Chiếc thứ hai nằm cách điểm xuất phát 1 km về phía bắc và 1,5 km về phía tây, đồng thời cách mặt đất 0,8 km. Chọn hệ trục $Oxyz$ với gốc O đặt tại điểm xuất phát của hai khinh khí cầu, mặt phẳng (Oxy) trùng với mặt đất với trục Ox hướng về phía nam, trục Oy hướng về phía đông và trục Oz hướng thẳng đứng lên trời (Hình bên dưới), đơn vị đo lấy theo kilomet.

Mệnh đề	Đ	S
a) Với hệ tọa độ đã chọn, tọa độ khinh khí cầu thứ nhất là $(2; 1; 0,5)$.		
b) Với hệ tọa độ đã chọn, tọa độ khinh khí cầu thứ hai là $(-1,5; -1; 0,8)$.		
c) Khoảng cách từ điểm xuất phát đến khinh khí cầu thứ nhất bằng $\sqrt{21}$ km.		
d) Khoảng cách hai chiếc khinh khí cầu là 3,92 km (Kết quả làm tròn đến hàng phần trăm).		

Dạng 2. Tích vô hướng, tích có hướng hai vec tơ và ứng dụng

BÀI TẬP TỰ LUẬN TRẢ LỜI NGẮN

VÍ DỤ 1. Cho ba véc-tơ $\vec{a} = (3; 0; 1)$, $\vec{b} = (1; -1; -2)$, $\vec{c} = (2; 1; -1)$, $\vec{d} = (1; 7; -3)$.

- a) Tính $\vec{a} \cdot \vec{b}$, $\vec{b} \cdot \vec{c}$. b) Tính $|\vec{a}|$, $|\vec{b}|$, $\cos(\vec{a}, \vec{b})$. c) Chứng minh $\vec{d} \perp \vec{a}$.

VÍ DỤ 2. Trong không gian $Oxyz$, cho $\vec{a} = (1; 0; 1)$, $\vec{b} = (1; 1; 0)$ và $\vec{c} = (-4; 3; m)$.

- a) Tính góc giữa hai vectơ $\vec{a}$ và $\vec{b}$.
b) Tìm m để vectơ $\vec{d} = 2\vec{a} + 3\vec{b}$ vuông góc với $\vec{c}$.

VÍ DỤ 3. Trong không gian $Oxyz$, cho tam giác ABC có $A(-1; 0; 2)$, $B(0; 4; 3)$ và $C(-2; 1; 2)$.

- a) Chỉ ra tọa độ một véc-tơ (khác $\vec{0}$) vuông góc với hai véc-tơ $\vec{AB}$, $\vec{AC}$.
b) Tính chu vi tam giác ABC .
c) Tính $\cos \widehat{BAC}$.
d) Tìm độ dài đường phân giác trong AD của tam giác ABC .

VÍ DỤ 4. Trong không gian $Oxyz$, cho 3 điểm $A(0; 1; -2)$; $B(3; 0; 0)$ và điểm C thuộc trục Oz . Biết ABC là tam giác cân tại C . Tìm tọa độ điểm C .

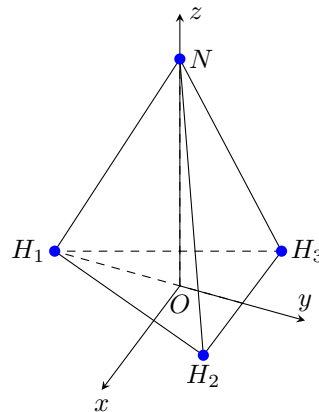
VÍ DỤ 5. Trong không gian $Oxyz$, cho ba điểm $M(2; 3; -1)$, $N(-1; 1; 1)$, $P(1; m-1; 2)$. Với những giá trị nào của m thì tam giác MNP vuông tại N ?

VÍ DỤ 6. Cho hai điểm $A(2, -1, 1)$; $B(3, -2, -1)$. Tìm điểm N trên trục Ox cách đều A và B .

VÍ DỤ 7.

Trong Hóa học, cấu tạo của phân tử ammoniac (NH_3) có dạng hình chóp tam giác đều mà đỉnh là nguyên tử nitrogen (N) và đáy là tam giác $H_1H_2H_3$ với H_1, H_2, H_3 là vị trí của ba nguyên tử hydrogen (H). Góc tạo bởi liên kết $H-N-H$, có hai cạnh là hai đoạn thẳng nối N với hai trong ba điểm H_1, H_2, H_3 (chẳng hạn $\widehat{H_1NH_2}$), gọi là góc liên kết của phân tử NH_3 . Góc này xấp xỉ 107° .

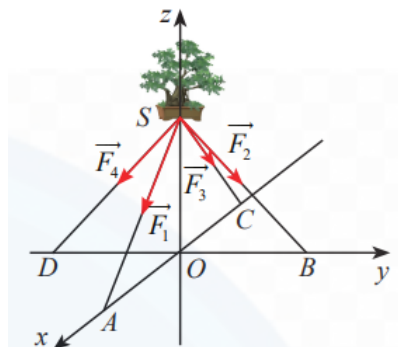
Trong không gian $Oxyz$, cho một phân tử NH_3 được biểu diễn bởi hình chóp tam giác đều $N.H_1H_2H_3$ với O là tâm của đáy. Nguyên tử nitrogen được biểu diễn bởi điểm N thuộc trục Oz , ba nguyên tử hydrogen ở các vị trí H_1, H_2, H_3 trong đó $H_1(0; -2; 0)$ và H_2H_3 song song với trục Ox (Hình bên).

- a) Tính khoảng cách giữa hai nguyên tử hydrogen.
b) Tính khoảng cách giữa hai nguyên tử nitrogen với mỗi nguyên tử hydrogen.

VÍ DỤ 8.

Một chậu cây được đặt trên một giá đỡ có bốn chân với điểm đặt $S(0; 0; 20)$ và các điểm chạm mặt đất của bốn chân lần lượt là $A(20; 0; 0)$, $B(0; 20; 0)$, $C(-20; 0; 0)$, $D(0; -20; 0)$ (đơn vị cm). Cho biết trọng lực tác dụng lên chậu cây có độ lớn $40(N)$ và được phân bố thành bốn lực $\vec{F}_1, \vec{F}_2, \vec{F}_3, \vec{F}_4$ có độ lớn bằng nhau như Hình 4. Tìm tọa độ của các lực nói trên (mỗi centimet biểu diễn 1 N).

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM 4 PHƯƠNG ÁN

CÂU 1. Tích vô hướng của hai vectơ $\vec{u} = (3; 0; 1)$ và $\vec{v} = (2; 1; 0)$ là

- (A) 0. (B) 6. (C) 8. (D) -6.

QUICK NOTE

QUICK NOTE

- CÂU 2.** Tích vô hướng của hai vectơ $\vec{u} = \vec{i} + 2\vec{j} - \vec{k}$ và $\vec{v} = (0; 1; -2)$ bằng
 (A) -4. (B) 0. (C) 4. (D) -2.
- CÂU 3.** Cho các véc-tơ $\vec{a} = (1; 2; 1)$ và $\vec{b} = (2; 2; 1)$. Tính tích vô hướng $\vec{a} \cdot (\vec{a} - \vec{b})$.
 (A) -1. (B) -2. (C) 2. (D) 1.
- CÂU 4.** Một thiết bị thăm dò đáy biển được đẩy bởi một lực $\vec{f} = (5; 4; -2)$ (đơn vị: N) giúp thiết bị thực hiện độ dời $\vec{a} = (70; 20; -40)$ (đơn vị: m). Tính công sinh bởi lực $\vec{f}$.
 (A) 480 (J). (B) 530 (J). (C) 510 (J). (D) 500 (J).
- CÂU 5.** Góc giữa hai véc-tơ $\vec{i}$ và $\vec{u} = (-\sqrt{3}; 0; 1)$ bằng
 (A) 60° . (B) 120° . (C) 150° . (D) 30° .
- CÂU 6.** Cho hai véc-tơ $\vec{u} = (-1; 1; 0)$ và $\vec{v} = (0; -1; 0)$. Góc hợp bởi hai véc-tơ $\vec{u}$ và $\vec{v}$ bằng
 (A) 60° . (B) 45° . (C) 135° . (D) 120° .
- CÂU 7.** Cho hai véc-tơ $\vec{a}(-2; -3; 1)$ và $\vec{b}(1; 0; 1)$. Tính $\cos(\vec{a}, \vec{b})$.
 (A) $\cos(\vec{a}, \vec{b}) = -\frac{1}{2\sqrt{7}}$. (B) $\cos(\vec{a}, \vec{b}) = -\frac{3}{2\sqrt{7}}$.
 (C) $\cos(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{1}{2\sqrt{7}}$. (D) $\cos(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{3}{2\sqrt{7}}$.
- CÂU 8.** Cho $\vec{a} = (3; 2; 1)$, $\vec{b} = (-2; 2; -4)$. Giá trị của $|\vec{a} - \vec{b}|$ bằng
 (A) $5\sqrt{2}$. (B) 50. (C) $2\sqrt{5}$. (D) 3.
- CÂU 9.** Cho hai véc-tơ $\vec{u} = (-1; 0; 2)$ và $\vec{v} = (x; -2; 1)$. Biết rằng $\vec{u} \cdot \vec{v} = 4$. Khi đó $|\vec{v}|$ bằng
 (A) $\sqrt{21}$. (B) 2. (C) 3. (D) 5.
- CÂU 10.** Tìm số thực a để véc-tơ $\vec{u} = (a; 0; 1)$ vuông góc với véc-tơ $\vec{v} = (2; -1; 4)$.
 (A) $a = -2$. (B) $a = -4$. (C) $a = 4$. (D) $a = 2$.
- CÂU 11.** Tìm x để hai véc-tơ $\vec{a} = (x; x - 2; 2)$ và $\vec{b} = (x; 1; -2)$ vuông góc với nhau.
 (A) $x = 3$. (B) $x = 1$. (C) $\begin{cases} x = 2 \\ x = -3 \end{cases}$. (D) $\begin{cases} x = -2 \\ x = 3 \end{cases}$.
- CÂU 12.** Cho hai véc-tơ $\vec{u} = (1; -2; 1)$ và $\vec{v} = (2; 1; -1)$. Véc-tơ nào dưới đây vuông góc với cả hai véc-tơ $\vec{u}$ và $\vec{v}$?
 (A) $\vec{w}_2 = (1; 3; 5)$. (B) $\vec{w}_3 = (1; -4; 7)$. (C) $\vec{w}_4 = (1; 4; 7)$. (D) $\vec{w}_1 = (1; -3; 5)$.
- CÂU 13.** Tích có hướng của hai véc-tơ $\vec{a} = (-1; 2; 0)$ và $\vec{b} = (0; 4; -3)$ có tọa độ là
 (A) $(-6; 3; -4)$. (B) $(6; -3; 4)$. (C) $(6; 3; 4)$. (D) $(-6; -3; -4)$.
- CÂU 14.** Cho $A(2; 1; 4)$, $B(-2; 2; -6)$, $C(6; 0; -1)$. Tính tích vô hướng $\vec{AB} \cdot \vec{AC}$.
 (A) $\vec{AB} \cdot \vec{AC} = 67$. (B) $\vec{AB} \cdot \vec{AC} = -67$. (C) $\vec{AB} \cdot \vec{AC} = 33$. (D) $\vec{AB} \cdot \vec{AC} = 65$.
- CÂU 15.** Cho $A(1; -2; 3)$, $B(2; -4; 1)$, $C(2; 0; 2)$, khi đó tích vô hướng $\vec{AB} \cdot \vec{AC}$ bằng
 (A) 4. (B) -1. (C) 7. (D) -5.
- CÂU 16.** Cho tam giác ABC với $A(8; 9; 2)$, $B(3; 5; 1)$, $C(11; 10; 4)$. Số đo góc A của tam giác ABC là
 (A) 60° . (B) 150° . (C) 30° . (D) 120° .
- CÂU 17.** Cho điểm $A(3; -1; 5)$, $B(m; 2; 7)$. Tìm tất cả các giá trị của m để độ dài đoạn $AB = 7$.
 (A) $m = 3$ hoặc $m = -3$. (B) $m = 9$ hoặc $m = -3$.
 (C) $m = -3$ hoặc $m = -9$. (D) $m = 9$ hoặc $m = 3$.
- CÂU 18.** Cho ba điểm $A(3; 2; 8)$, $B(0; 1; 3)$ và $C(2; m; 4)$. Tìm m để tam giác ABC vuông tại B .
 (A) $m = 4$. (B) $m = -10$. (C) $m = 25$. (D) $m = -1$.
- CÂU 19.** Cho ba điểm $M(2; 3; -1)$, $N(-1; 1; 1)$ và $P(1; m - 1; 2)$. Tìm m để tam giác MNP vuông tại N .
 (A) $m = 0$. (B) $m = -4$. (C) $m = 2$. (D) $m = -6$.

CÂU 20. Cho tam giác ABC có $A(7; 3; 3)$, $B(1; 2; 4)$, $C(2; 3; 5)$. Tìm tọa độ điểm H là chân đường cao kẻ từ A của tam giác ABC .

- (A) $H(3; 4; 6)$. (B) $H(-3; 4; 7)$. (C) $H(2; 4; 1)$. (D) $H(2; -4; 3)$.

CÂU 21. Cho hai điểm $A(1; 1; 0)$, $B(2; -1; 2)$. Gọi $M(0; 0; z)$ là điểm thuộc trục Oz sao cho $MA^2 + MB^2$ nhỏ nhất. Khẳng định nào sau đây là đúng?

- (A) $z \in (0; 1]$. (B) $z \in (1; 2]$. (C) $z \in (-1; 0]$. (D) $z \in (-2; -1]$.

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM ĐÚNG SAI

CÂU 22. Cho ba vec-tơ $\vec{a} = (-1; 1; 0)$, $\vec{b} = (1; 1; 0)$ và $\vec{c} = (1; 1; 1)$.

Mệnh đề	Đ	S
a) $ \vec{a} = 2$.		
b) $ \vec{c} = \sqrt{3}$.		

Mệnh đề	Đ	S
c) $\cos(\vec{a}, \vec{c}) = \frac{2}{\sqrt{5}}$.		
d) $\vec{b} \perp \vec{c}$.		

CÂU 23. Cho hai vectơ $\vec{u} = (0; 2; 3)$ và $\vec{v} = (m - 1; 2m; 3)$.

Mệnh đề	Đ	S
a) $ \vec{u} = \sqrt{13}$.		
b) $ \vec{u} = \vec{v} \Leftrightarrow m = -\frac{3}{5}$.		

Mệnh đề	Đ	S
c) $\vec{u} = \vec{v} \Leftrightarrow m = 1$.		
d) $\vec{u} \perp \vec{v} \Leftrightarrow m = \frac{9}{4}$.		

CÂU 24. Trong không gian với hệ trục tọa độ $Oxyz$, cho ba vectơ $\vec{a}(1; 2; 3)$, $\vec{b}(2; 2; -1)$, $\vec{c}(4; 0; -4)$.

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ của vectơ $\vec{x} = \vec{a} + \vec{b}$ là $\vec{x} = (3; 4; 2)$.		
b) Tọa độ của vectơ $\vec{y} = \vec{a} + \vec{c}$ là $\vec{y} = (5; 2; 1)$.		
c) Tọa độ của vectơ $\vec{z} = \vec{b} + \vec{c}$ là $\vec{z} = (6; -2; -5)$.		
d) Vectơ $\vec{k} = (7; 4; -2)$ thỏa mãn đẳng thức $\vec{k} = \vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$.		

CÂU 25. Trong không gian $Oxyz$, cho hai vectơ $\vec{a}(1; -1; 5)$, $\vec{b}(3; 2; -1)$.

Mệnh đề	Đ	S
a) $\vec{a} + \vec{b} \neq \vec{0}$.		
b) $\vec{a} - \vec{b} = (-2; -3; 4)$.		
c) $\vec{v} = \vec{b} - \vec{a}$ có tung độ âm.		
d) Xét $\vec{x}$ thỏa $\vec{a} - \vec{x} = \vec{b}$. Hoành độ của vectơ $\vec{x}$ thuộc khoảng $(-3; 1)$.		

CÂU 26. Trong không gian $Oxyz$, cho điểm $D(4; -1; 3)$ và các điểm M, N, P lần lượt thuộc các trục Ox, Oy, Oz sao cho DM, DN, DP đôi một vuông góc với nhau

Mệnh đề	Đ	S
a) Tung độ của điểm N bằng 13.		
b) Cao độ của điểm P bằng $\frac{13}{4}$.		
c) $V_{DMNP} > 29$.		
d) Gọi $\vec{x}$ là vectơ thỏa $\vec{x} \cdot \overrightarrow{DM} = 1$; $\vec{x} \cdot \overrightarrow{DN} = 2$; $\vec{x} \cdot \overrightarrow{DP} = -3$ thì tổng hoành độ, tung độ và cao độ của vectơ $\vec{x}$ thuộc khoảng $(3; 7)$.		

CÂU 27. Cho tam giác ABC có $A(1; 2; 0)$, $B(0; 1; 1)$, $C(2; 1; 0)$.

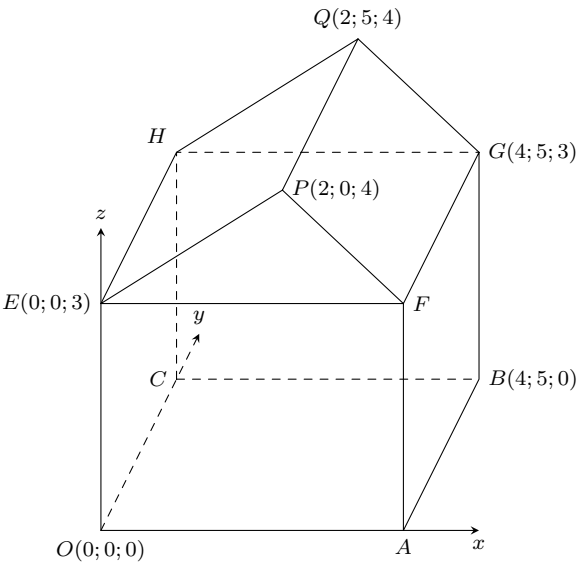
QUICK NOTE

QUICK NOTE

Mệnh đề	Đ	S
a) Tam giác ABC vuông tại A .		
b) Chu vi tam giác là $\sqrt{7} + \sqrt{3} + \sqrt{2}$.		
c) Diện tích tam giác ABC là $\sqrt{6}$.		
d) Tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác ABC là $I\left(1; 1; \frac{1}{2}\right)$.		

CÂU 28. Hình minh họa sơ đồ một ngôi nhà trong hệ trục tọa độ $Oxyz$, trong đó nền nhà, bốn bức tường và hai mái nhà đều là hình chữ nhật.

Mệnh đề	Đ	S
a) Tọa độ của các điểm $A(5; 0; 0)$.		
b) Tọa độ của các điểm $H(0; 5; 3)$.		
c) Góc nhị diện có cạnh là đường thẳng FG , hai mặt lần lượt là $(FGQP)$ và $(FGHE)$ gọi là góc dốc của mái nhà. Số đo của góc dốc của mái nhà bằng $26,6^\circ$ (làm tròn kết quả đến hàng phần mười của độ).		
d) Chiều cao của ngôi nhà là 4.		

BÀI TẬP TỰ LUẬN TRẢ LỜI NGẮN

- CÂU 29.** Trong không gian $Oxyz$, cho hai vectơ $\vec{a} = (1; 2; -3)$; $\vec{b} = (-1; -2; z)$. Tìm giá trị z sao cho $\vec{a} + \vec{b} = \vec{0}$
- CÂU 30.** Trong không gian $Oxyz$, cho hai vectơ $\vec{a} = 2\vec{i} - 3\vec{j} + 6\vec{k}$ và $\vec{b} = 6\vec{j} + \vec{k}$. Khi đó độ dài của $\vec{a} - 2\vec{b}$ (làm tròn đến hàng phần mười)
- CÂU 31.** Trong không gian $Oxyz$, cho các vectơ $\vec{a} = (1; 0; -2)$, $\vec{b} = (-2; 1; 3)$, $\vec{c} = (3; 2; -1)$, $\vec{d} = (9; 0; -11)$ và 3 số thực m, n, p thỏa $m \cdot \vec{a} + n \cdot \vec{b} + p \cdot \vec{c} = \vec{d}$. Tính giá trị biểu thức $T = m + n + p$.

MỤC LỤC

Bài 2. TỌA ĐỘ CỦA VEC TƠ TRONG KHÔNG GIAN	1
(A) LÝ THUYẾT CẦN NHỚ	1
(B) PHÂN LOẠI VÀ PHƯƠNG PHÁP GIẢI TOÁN	2
Dạng 1. Tọa độ điểm, tọa độ vec tơ	2
Dạng 2. Tọa độ hóa một số hình không gian	4
Bài 3. BIỂU THỨC TỌA ĐỘ CỦA CÁC PHÉP TOÁN VECTƠ	8
(A) LÝ THUYẾT CẦN NHỚ	8
(B) PHÂN LOẠI VÀ PHƯƠNG PHÁP GIẢI TOÁN	9
Dạng 1. Tọa độ của các phép toán vec tơ, tọa độ điểm, độ dài đoạn thẳng	9
Dạng 2. Tích vô hướng, tích có hướng hai vec tơ và ứng dụng	12

